

Analytická Geometrie III

2. série domácích úkolů (Projektivní prostory, kvadriky)
termín odevzdání do 21.5.2023 a současně nejpozději týden před písemkou
(toto pravidlo neplatí pro „předstátnicový“ termín)

Vyřešte 8 úloh, za podmínky, že z každé skupiny vyřešíte alespoň 2 úlohy. Řešení odevzdávejte do moodle jako jeden soubor ve formátu .pdf; buďto čitelně napsané + kvalitně naskenované, nebo vypracováno v nějakém textovém (např. L^AT_EX, nebo MS Word) a grafickém editoru (např. GeoGebra). Řešit můžete společně, v tom případě se podepište na jeden papír a neodevzdávejte úlohy osobitně.

Pozn. Najdete-li chybu, neváhejte mi napsat, může to ušetřit tápání Vašich kolegů.

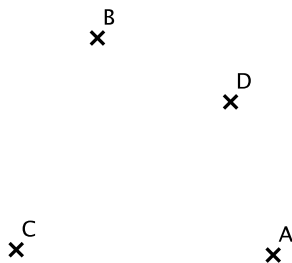
Pozn. 2: Sloučení skenů do .pdf je součástí běžně dostupného softwaru, obvykle postačuje kvalita 200-300dpi. Další možnost je použít verzi Adobe Acrobat Pro, ve které je možné vytvořit sloučené .pdf z různých vstupních souborů (obrázky, dokumenty). V MacOS je možné jednoduše použít ke stejnému účelu zabudovaný program Preview.

Projektivní prostory

1. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (1, 0, 0)$, $B = (0, 1, 0)$, $C = (0, 0, 1)$, $D = (1, 1, 1)$ (viz obrázek).

(a) Určete souřadnice bodů $X = \overline{AB} \cap \overline{CD}$, $Y = \overline{AC} \cap \overline{BD}$, $Z = \overline{AD} \cap \overline{BC}$.

(b) Dokažte, že přímka \overline{XY} protíná čtyřúhelník $ABCD$ v harmonicky sdružených bodech vzhledem k páru X, Y .

2. V prostoru je dána krychle $ABCDEFGH$ a její stín $A'B'C'D'E'F'G'H'$ v rovině ρ při středovém osvětlení z bodu S (viz obrázek + soubor http://www.karlin.mff.cuni.cz/~zamboj/documents/geometrie/du_2_pr3.ggb). Souřadnice bodů krychle v \mathbb{RP}^3 jsou:

$$A = (6, 0, 0, 1)$$

$$C = (2, 4, 0, 1)$$

$$E = (6, 0, 4, 1)$$

$$G = (2, 4, 4, 1)$$

$$B = (6, 4, 0, 1)$$

$$D = (2, 0, 0, 1)$$

$$F = (6, 4, 4, 1)$$

$$H = (2, 0, 4, 1)$$

Souřadnice bodů stínu v \mathbb{RP}^2 jsou:

$$A = (-12, -12, 1)$$

$$B = (4, -12, 1)$$

$$C = (4, -4/3, 1)$$

$$D = (-4/3, -4/3, 1)$$

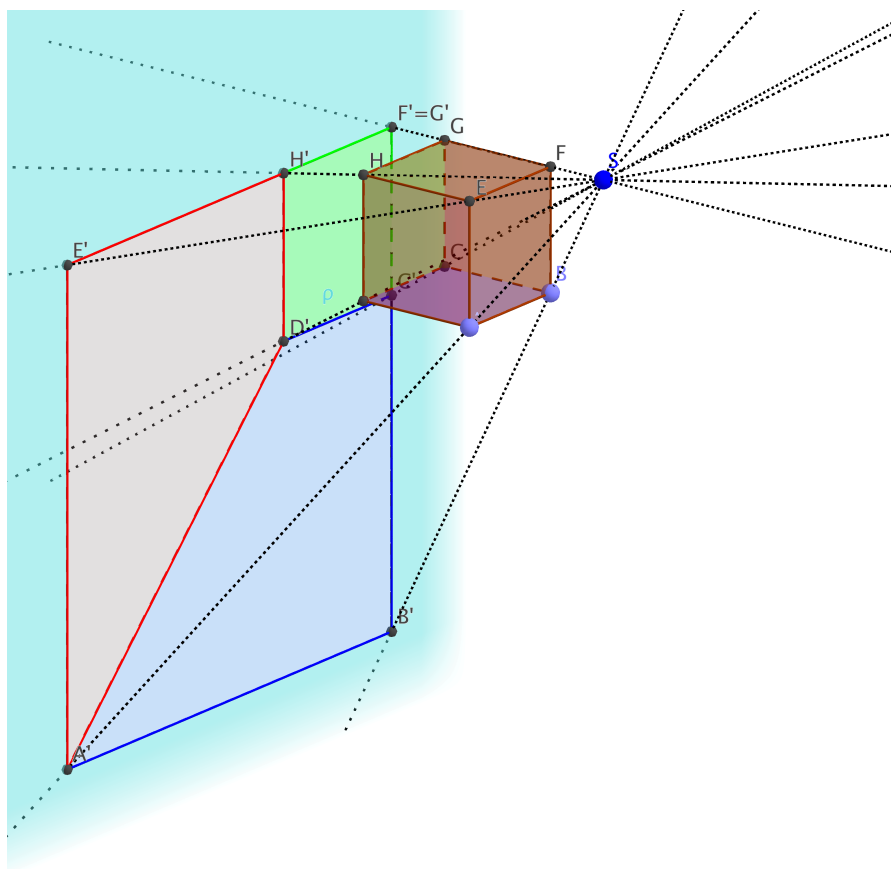
$$E = (-12, 4, 1)$$

$$F = (4, 4, 1)$$

$$G = (4, 4, 1)$$

$$H = (-4/3, 4, 1)$$

Určete matici kolineárního zobrazení mezi body krychle a body jejího stínu.

3. Kolineace f v \mathbb{P}^2 je dána páry odpovídajících si bodů:

$$A = (0, 2, 1) \rightarrow A' = (-1, 2, 1)$$

$$B = (0, 1, 0) \rightarrow B' = (-2, 3, 1)$$

$$C = (1, 0, 1) \rightarrow C' = (6, 0, 1)$$

$$D = (1, 0, 0) \rightarrow D' = (3, 2, 0)$$

- Určete matici kolineace f .
 - Najděte obraz bodu $(1, 1, 1)$.
 - Najděte vzor bodu $(-5, 1, 1)$.
4. Dokažte: Necht' jsou dány přímky p, p' a bod O , který neleží na žádné z nich. Promítneme-li čtyři různé body A, B, C, D přímky p z bodu O na přímku p' do bodů A', B', C', D' , potom platí $(AB; CD) = (A'B'; C'D')$.
5. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (0, 0, 1), B = (4, 0, 1), C = (2, 2, 1), D = (0, 2, 1)$.

- Určete souřadnice přímek $\overleftrightarrow{AB}, \overleftrightarrow{BC}, \overleftrightarrow{CD}, \overleftrightarrow{AD}$, průsečík P přímek \overleftrightarrow{AB} a \overleftrightarrow{CD} a průsečík Q přímek \overleftrightarrow{BC} a \overleftrightarrow{AD} .
- Najděte bod U na přímce \overleftrightarrow{CD} tak, aby body D, C, P, U tvořili harmonickou čtveřici.
- Určete všechny samodružné body a matici kolineace, která zobrazuje body

$$(0, 0, 1) \rightarrow (0, 1, 1)$$

$$(4, 0, 1) \rightarrow (3, 1, 1)$$

$$(2, 2, 1) \rightarrow (1, 3, 1)$$

$$(0, 2, 1) \rightarrow (0, 3, 1)$$

(d) Najděte obraz přímky \overleftrightarrow{AD} v dané kolineaci.

6. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (0, -1, 1)$, $B = (2, 0, 1)$, $C = (0, 1, 1)$, $U = (1, 0, 0)$.

(a) Určete souřadnice přímek \overleftrightarrow{AB} , \overleftrightarrow{BC} , \overleftrightarrow{AC} a průsečík P přímek \overleftrightarrow{BU} a \overleftrightarrow{AC} .

(b) Najděte bod T na přímce \overleftrightarrow{BU} tak, aby dvojpoměr $(BP; UT) = -\frac{1}{2}$.

(c) Určete všechny samodružné body a matici kolineace, která zobrazuje body

$$(0, -1, 1) \rightarrow (0, -2, 1)$$

$$(2, 0, 1) \rightarrow (8, 0, 1)$$

$$(-3, 0, 1) \rightarrow (-2, 0, 1)$$

bod C je samodružný.

(d) Najděte obraz nevlastní přímky v dané kolineaci.

7. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (0, 2, 1)$, $B = (0, -4, 1)$, $C = (2, -1, 1)$, $D = (2, 2, 1)$.

a) Určete souřadnice průsečíků P a Q přímek \overleftrightarrow{AC} , \overleftrightarrow{BD} a \overleftrightarrow{BC} , \overleftrightarrow{AD} .

b) Spojnice \overleftrightarrow{PQ} protne \overleftrightarrow{AB} v bodě X a bod Y je nevlastním bodem přímky \overleftrightarrow{AB} . Určete dvojpoměr $(AB; XY)$.

(c) Určete všechny samodružné body a matici kolineace, která zobrazuje body

$$(0, 2, 1) \rightarrow (-2, 2, 1)$$

$$(0, -4, 1) \rightarrow (-2, 14, 1)$$

$$(2, -1, 1) \rightarrow (-6, 8, 1)$$

$$(2, 2, 1) \rightarrow (-6, 2, 1)$$

d) Najděte obraz přímky XY z b) v dané kolineaci.

8. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (0, 0, 1)$, $B = (1, 0, 1)$, $C = (1, 1, 1)$, $D = (0, 1, 1)$.

a) Určete souřadnice přímek \overleftrightarrow{AB} , \overleftrightarrow{CD} , \overleftrightarrow{AC} , \overleftrightarrow{BD} a určete průsečíky E přímek \overleftrightarrow{AB} a \overleftrightarrow{CD} a F přímek \overleftrightarrow{AC} , \overleftrightarrow{BD} .

b) Na přímce \overleftrightarrow{AB} určete bod P takový, že dvojpoměr $(AB; PE) = -3$ a na přímce \overleftrightarrow{CD} bod Q , že $(CD; QE) = -\frac{1}{3}$.
Ověřte, zda jsou P, Q, F kolineární.

(c) Určete všechny samodružné body a matici kolineace, která zobrazuje body

$$A(0, 0, 1) \rightarrow A'(1, 1, 3)$$

$$B(1, 0, 1) \rightarrow B'(0, 0, 1)$$

$$C(1, 1, 1) \rightarrow C'(1, 0, 1)$$

$D(0, 1, 1)$ je samodružný

9. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (-1, 0, 2)$, $B = (0, -1, 1)$, $C = (1, 0, 2)$, $D = (0, 1, 1)$.

a) Určete průsečíky $P = \overleftrightarrow{AC} \cap \overleftrightarrow{BD}$, $Q = \overleftrightarrow{AB} \cap \overleftrightarrow{CD}$ a $R = \overleftrightarrow{BC} \cap \overleftrightarrow{AD}$ a ověřte, zda leží v jedné přímce.

b) Bodem P veďte libovolnou přímku p , která protne čtyřúhelník $ABCD$ v bodech $X, Y \neq A, B, C, D$. Určete souřadnice bodu Z , pro který platí, že dvojpoměr $(XY; ZP) = -1$.

(c) Určete matici kolineace, která zobrazuje body

$$A(-1, 0, 2) \rightarrow A'(0, 3, 2)$$

$$B(0, -1, 1) \rightarrow B'(0, -3, 2)$$

$$C(1, 0, 2) \rightarrow C'(-3, 0, 2)$$

$$D(0, 1, 1) \rightarrow D'(3, 0, 2)$$

d) Ověřte, zda je nevlastní přímka v dané kolineaci samodružná přímka.

10. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (-3, 1, 1)$, $B = (0, 1, 1)$, $C = (0, 3, 1)$, $D = (-1, 3, 1)$.

- a) Určete průsečíky $P = \overleftrightarrow{AB} \cap \overleftrightarrow{CD}$, $Q = \overleftrightarrow{BC} \cap \overleftrightarrow{DA}$ a $R = \overleftrightarrow{AC} \cap \overleftrightarrow{BD}$.
- b) Průsečíky přímky \overleftrightarrow{PR} s \overleftrightarrow{AQ} a \overleftrightarrow{BQ} označme X, Y . Určete dvojpoměr $(PR; XY)$.
- c) Určete všechny samodružné body a matici kolineace, která zobrazuje body

$$A(-3, 1, 1) \rightarrow A'(3, 1, 1)$$

$$B(0, 1, 1) \rightarrow B'(6, -1, 2)$$

$$C(0, 3, 1) \rightarrow C'(4, -1, 2)$$

$$D(-1, 3, 1) \rightarrow D'(2, 0, 1)$$

- d) V dané kolineaci najděte obrazy stran trojúhelníku PQR .

11. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (-1, -1, 1)$, $B = (0, 0, 1)$, $C = (1, -1, 1)$, $D = (0, 1, 1)$.

- a) Určete souřadnice přímek \overleftrightarrow{AC} , \overleftrightarrow{BD} , \overleftrightarrow{AB} , \overleftrightarrow{CD} a průsečíky $P = \overleftrightarrow{AC} \cap \overleftrightarrow{BD}$ a $Q = \overleftrightarrow{AB} \cap \overleftrightarrow{CD}$.
- b) Nechť U je nevlastní bod přímky \overleftrightarrow{AD} . Určete bod R na \overleftrightarrow{AD} , pro který platí $(AD; RU) = 2$. Ověřte zda jsou body P, Q, R kolineární.
- c) Určete všechny samodružné body a matici kolineace, která zobrazuje body

$$A \rightarrow C$$

$$B \rightarrow D$$

$$C \rightarrow B$$

$$D \rightarrow A$$

- d) V dané kolineaci najděte obraz nevlastní přímky.

12. V \mathbb{RP}^2 jsou dány body $A = (2, 0, 1)$, $B = (-1, 0, 1)$, $C = (-5, 2, 1)$, $D = (-2, -2, 1)$.

- a) Určete souřadnice přímek \overleftrightarrow{AB} , \overleftrightarrow{AC} , \overleftrightarrow{BD} , \overleftrightarrow{CD} , průsečík P přímek \overleftrightarrow{AC} a \overleftrightarrow{BD} a průsečík Q přímek \overleftrightarrow{AB} a \overleftrightarrow{CD} . 2b
- b) Najděte bod U na přímce \overleftrightarrow{AB} tak, aby byl U harmonicky sdružen s B vzhledem k páru A, Q . 2b
- c) Určete všechny samodružné body a matici kolineace, která zobrazuje body 5b

$$(-1, 0, 1) \rightarrow (2, 3, 1)$$

$$(-5, 2, 1) \rightarrow (0, 7, 1)$$

$$(-2, -2, 1) \rightarrow (4, 4, 1)$$

a bod $A(2, 0, 1)$ je samodružný.

- d) Existuje-li, určete samodružný bod přímky BD v dané kolineaci. 1b

Kvadriky

(*) U příkladů na klasifikaci kuželosečky určete

- projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
- afinní vlastnosti - typ KS, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
- metrické vlastnosti - hlavní a vedlejší směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly

13. Řešte následující úlohu v homogenních souřadnicích v \mathbb{RP}^2 .

Jsou dány množiny bodů $\mathbf{A} : A[-a, a^2]$ a $\mathbf{B} : B[b, b^2]$ v \mathbb{R} pro $1 < a, b \in \mathbb{Z}$.

- a) Najděte množinu \mathbf{P} průsečíků P spojnic \overline{AB} s osou y .
- b) Zamyslete (!) se nad y -ovými souřadnicemi bodů P a napište jakou číselnou množinu popisují.

14. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : 7x^2 - 24xy - 38x + 24y + 175 = 0$ a bod $P = [1, 0]$

- (a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
- (b) Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
- projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
- (c) Napište rovnice poláry p bodu P a tečen t_1, t_2 z bodu P ke kuželosečce c .
- (d) Najděte sdružené průměry kuželosečky, je-li jeden z nich rovnoběžný s přímkou $m : y = 0$.
15. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : 9x^2 + 24xy + 16y^2 - 40x + 30y = 0$ a bod $P = [4, -3]$
- (a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
- (b) Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
- projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy
- (c) Jeden průvodič kuželosečky má rovnici $p_1 : -8x_1 + 6x_2 + 5x_0 = 0$. Určete druhý průvodič, ohniska, resp. řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS).
- (d) Napište rovnice poláry p bodu P a tečen t_1, t_2 z bodu P ke kuželosečce c .
16. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : 3x^2 - 2xy + 3y^2 - 2x - 2y - 17 = 0$, bod $P = [1, 2]$ a přímka $q : x - 5 = 0$.
- (a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
- (b) Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
- projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
- (c) Napište rovnice poláry p bodu P a pólu Q přímky q vzhledem ke kuželosečce c .
- (d) Napište v homogenních souřadnicích rovnici kuželosečky, kterou tvoří osy kuželosečky c .
17. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka: $c : 4x^2 + 3y^2 - 16 = 0$ a bod $P = [4, 0]$.
- a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
- b) Klasifikujte typ kuželosečky (*).
- c) Napište rovnice poláry p bodu P a tečen t_1, t_2 z bodu P ke kuželosečce c .
- d) Zvolte libovolnou sečnu s kuželosečky c a označte $X, Y = c \cap s$ a $Q = p \cap s$. Zjistěte hodnotu dvojpoměru $(X, Y; P, Q)$.
18. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka: $c : 2x^2 - 4xy + 2y^2 + 2x + 2y + 10 = 0$ a směr $\vec{s} = (-1, 1)$.
- a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
- b) Klasifikujte typ kuželosečky (*).
- c) Napište rovnice tečen t_1, t_2 ve směru \vec{s} ke kuželosečce c .
19. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : xy + 2x + 3y = 0$ a bod $P = [-3, -2]$
- a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
- b) Klasifikujte typ kuželosečky (*).
- c) Napište rovnice poláry p bodu P a tečen t_1, t_2 z bodu P ke kuželosečce c .

- d) Pro libovolný bod $X = [x_0, y_0]$ kuželosečky vyjádřete (v \mathbb{R}^2) obsah obdélníku se stranami $\overline{UX}, \overline{VX}$, kde U, V jsou paty kolmic vedených z bodu X na asymptoty.
20. V $\mathbb{R}P^2$ je dána kuželosečka $c : x^2 - 6xy + 9y^2 + 58x + 26y + 41 = 0$ a bod $P = [0, 0]$
- Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
 - Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
 - projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
 - Určete všechny tečny kuželosečky rovnoběžné s osou y .
 - Určete tětivu kuželosečky vedenou jedním ohniskem rovnoběžně s osou y . Ukažte, že spojnice dotykových bodů tečen v c) s kuželosečkou a středu tětivy jsou rovnoběžné s nějakou osou kuželosečky.
21. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : 2x^2 - 8xy + 8y^2 + 12x - 24y + 18 = 0$ a bod $P = [1, 1]$.
- Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
 - Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
 - projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
 - Napište rovnice poláry p bodu P ke kuželosečce c .
 - V homogenních souřadnicích napište vyjádření všech regulárních kuželoseček, které mají asymptotické směry stejné jako jsou hlavní směry c . Určete jejich afinní typ.
22. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : 44x^2 - 64xy - 4y^2 + 112x - 136y - 31 = 0$ a body $P = [0, 3], Q[-4, -5]$
- Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
 - Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
 - projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
 - Určete průsečík polár bodů P a Q vzhledem ke kuželosečce c .
 - Body P a Q veďte sečny p a q kuželosečky rovnoběžné s osou x . Označme P' a Q' průsečíky p, q s c s menšími vzdálenostmi od bodů P, Q v daném pořadí. Určete jaký čtyřúhelník tvoří body P, P', Q', Q .
23. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : 2x^2 - 8xy + 8y^2 - 64x - 32y - 128 = 0$.
- Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
 - Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
 - projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
 - Určete souřadnice průsečíku tečen a dotykových bodů tečen ke kuželosečce c , které jsou rovnoběžné s osou x a osou 1. a 3. kvadrantu (v kartézské soustavě souřadnic).
 - Uveďte rovnici kružnice, na které leží průsečík a dotykové body z c).
24. V \mathbb{R}^2 je dána kuželosečka $c : 25x^2 + 10xy + 49y^2 - 240y = 0$.

- a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic.
- b) Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete:
- projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
- c) Napište rovnice tečen t_1, t_2 rovnoběžných s osou x a určete souřadnice jejich dotykových bodů T_1, T_2 .
- d) Napište rovnice sdružených průměrů, z nichž jeden je rovnoběžný s osou x .

25. V \mathbb{E}^2 je dána kuželosečka $c : x^2 + 4xy + 4y^2 - 10x - 20y + 16 = 0$.

- a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic v \mathbb{RP}^2 . 1b
- b) Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete: 6b
- projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
- c) Určete vrcholy X_1, X_2 (na x) a Y_1, Y_2 (na y) čtyřúhelníku určeného průsečíky kuželosečky c s osami x, y a napište rovnici poláry průsečíku P uhlopříček tohoto čtyřúhelníku vzhledem k c . 1,5b
- d) Určete poměr obsahů trojúhelníků X_1X_2P a Y_1Y_2P . 1,5b

V \mathbb{RP}^2 je dána kuželosečka $c : 4x^2 + 4y^2 - 4x + 12y + 9 = 0$ a bod $P = [0, -3]$

- a) Převed'te rovnici c do homogenních souřadnic. 1b
- b) Klasifikujte kuželosečku c , t.j. určete: 6b
- projektivní vlastnosti - singulární/ regulární + singulární body, reálná/ formálně reálná
 - afinní vlastnosti - typ kuželosečky, středová/ nestředová + střed, asymptotické směry + asymptoty
 - metrické vlastnosti - hlavní směry, osy, vrcholy, ohniska, řídicí přímku paraboly (v závislosti na typu KS)
- c) Určete všechny tečny kuželosečky procházející bodem P . 2b
- d) Určete obsah čtyřúhelníku, který tvoří dotykové body T_1, T_2 tečen k c z bodu P , bod P a střed kuželosečky c . 1b